

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Sisak

KLASA: 041-01/24-03/12
URBROJ: 613-05-24-17
Sisak, 30. kolovoza 2024.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Hrvatska stranka
prava
za 2023.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	4
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Sustav unutarnjih kontrola	6
	Planiranje	7
	Financijski izvještaji	7
III.	REVIZIJA ZA 2023.	15
	Ciljevi i područja revizije	15
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	15
	Metode i postupci revizije	16
	Nalaz za 2023.	17
	Provedba naloga i preporuka	24

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatske stranke prava (dalje u tekstu: Stranka) za 2023.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2023. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Evidentiranje poslovnih događaja u glavnoj knjizi obavljeno je na temelju dokumentacije koju u pojedinim slučajevima nije ovjerio zakonski predstavnik ili ovlaštena osoba (ulazni računi od 1 do 145 u ukupnom iznosu od 10.726,52 eura).

Nadalje, u okviru troškova prijevoza na službenom putu evidentirani su rashodi u iznosu od 3.615,60 eura na temelju putnih naloga koji sadrže izvještaj sa službenog puta, potpis osobe koja je putovala i osobe koja je odobrila putni nalog, a ne sadrže ovjeru blagajnika ili likvidatora, čime bi se potvrdila vjerodostojnost knjigovodstvenih isprava.

U okviru izvanbilančnih zapisa, sudski sporovi u tijeku procijenjene vrijednosti od 7.054,00 eura i tuđa imovina na korištenju (multifunkcijski uređaj – printer za koji nije poznata vrijednost) nisu evidentirani u poslovnim knjigama (glavnoj knjizi) ni iskazani u financijskim izvještajima.

Bilješke uz financijske izvještaje za 2023. su sastavljene, ali nisu potpune. Bilješke uz Bilancu ne sadrže podatke o sudskim sporovima koji su u tijeku iako Stranka vodi evidenciju sudskih sporova u tijeku koja sadrži podatke o tužitelju, tuženiku, opisu prirode spora, procjeni financijskog učinka i procijenjenom vremenu priljeva ili odljeva sredstava, broju spisa, sudu te obrazloženje. Prema navedenoj evidenciji, Stranka je u 2023. imala sedam sudskih sporova u tijeku, od kojih su koncem 2023. u tijeku još tri procijenjene vrijednosti od 7.054,00 eura (četiri su završena u 2023.).

Popis imovine i obveza nije cjelovit jer popisom nisu obuhvaćeni sudski sporovi u tijeku procijenjene vrijednosti od 7.054,00 eura, tuđa imovina na korištenju za koju nije poznata vrijednost te sitni inventar nabavljen prethodnih godina. Popisna lista sitnog inventara sadrži popis sitnog inventara nabavljenog u 2023. (naturalni i novčani izrazi nisu navedeni). (točka 3. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2023. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijave ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranku je 1861. utemeljio dr. Ante Starčević, a obnovljena je i upisana u Registar političkih stranaka u veljači 1990. Politički djeluje na području cijele Republike Hrvatske, a ciljeve ostvaruje mirnim i demokratskim sredstvima. Skraćeni naziv Stranke je HSP, a sjedište Primorska ulica 5, Zagreb.

Djelokrug Stranke određen je Temeljnim načelima i Statutom Stranke.

Prema Temeljnim načelima Stranke, između ostalog, neprihvatljiva je bilo kakva državna zajednica s drugim državama ili narodima dok o tome neposrednim glasovanjem ne odluči hrvatski narod; sve su vjeroispovijesti ravnopravne, Stranka poštuje vjerske tradicije i potiče hrvatske rodoljubne djelatnosti svih vjerskih zajednica; položaj i prava čovjeka su istinska mjerila vrijednosti društvenog uređenja, zato prava čovjeka moraju biti u samim temeljima poretka; Stranka promiče dostojanstvo i ugled žene te se zalaže za osiguranje njezinog ravnopravnog sudjelovanja u društvenom, političkom i gospodarskom životu; također se zalaže za zaštitu života od začeca do naravne smrti; za osiguranje mirovine svim hrvatskim državljanima nesposobnim za daljnji rad te za osiguranje materijalne i moralne pomoći svim žrtvama represije; za zaštitu prirode od uništenja i zagađenja te očuvanje životne ravnoteže u prirodi; za primjenu najsuvremenijih ekološko-tehnoloških metoda te proizvodnju i potrošnju zdrave hrane koja predstavlja temelj opstanka života; za zaštitu hrvatske kulturne baštine i potiče uključivanje tradicionalnih vrijednosti hrvatske uljudbe u svakodnevni život; za izgradnju modernog školskog i odgojnog sustava, oslobođenog svih političkih i ideoloških utjecaja; trajno će se zalagati riječju i djelom za dobrobit hrvatske domovine, hrvatskog naroda, kao i svih hrvatskih državljana.

Statutom Stranke (iz veljače 2020.) utvrđeni su naziv i sjedište, pečat i grb, područje i pravni okvir djelovanja, ciljevi i način djelovanja, uvjeti za članstvo, nastanak i prestanak članstva, prava i dužnosti članova, odlučivanje, stegovne mjere, ustrojstvo, tijela Stranke, način izbora tijela te druga pitanja od interesa za rad Stranke.

Izvori financiranja poslovanja Stranke su prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članarine, dobrovoljni prilozi (donacije) i drugi prihodi.

Temeljna ustrojstvena jedinica Stranke je podružnica, koja se osniva na području grada ili općine, odnosno na području jedinica mjesne samouprave u Gradu Zagrebu. Izvršni odbor podružnice može na svom području osnivati ogranke, kao niže ustrojstvene jedinice. Podružnice na području županije osnivaju Županijsku organizaciju, ako je na području županije osnovano više od 20,0 % podružnica Stranke. Prema podacima iz Registra političkih stranaka (iz svibnja 2024.), Stranka ima 254 aktivna ustrojstvena oblika (16 županijskih organizacija te 238 gradskih i općinskih podružnica).

Središnja tijela Stranke su: Sabor, Konvencija, Glavni stan, predsjednik, Predsjedništvo, Središnji Nadzorni odbor i Središnji Časni sud.

Sabor je najviše tijelo Stranke, a čine ga izaslanici izabrani u podružnicama (iz svake podružnice mora biti izabran najmanje jedan izaslanik). Sabor bira i razrješava predsjednika, članove Središnjeg Nadzornog odbora, bira i opoziva 13 članova Predsjedništva, donosi i mijenja Program, Statut i Poslovnik o svojem radu te druge potrebne akte ili odluke, utvrđuje ciljeve i politiku Stranke o svim životnim pitanjima hrvatskog naroda i građana Republike Hrvatske te obavlja i druge poslove određene zakonom, drugim propisima ili Statutom.

Sabor zasjeda najmanje jednom u četiri godine, a obvezno u roku od šest mjeseci nakon provedenih izbora za zastupnike u Hrvatski sabor.

Između dva zasjedanja Sabora može se održati Konvencija, koju saziva predsjednik Stranke. Konvenciju čine svi članovi Glavnog stana te svi predsjednici podružnica. Konvencija ima iste ovlasti kao Sabor Stranke, osim izbora dužnosnika koji se biraju na Saboru te izmjena i dopuna Statuta.

Glavni stan je središnje političko tijelo Stranke između dva zasjedanja Sabora. Ima predsjednika i dva dopredsjednika, a broj ostalih članova ovisi, između ostalog, o broju osnovanih podružnica Stranke te broju članova Stranke u predstavničkim tijelima. U vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2024.) Glavni stan je imao ukupno 35 članova. Glavni stan bira i opoziva svog predsjednika i dopredsjednike, kao i članove Središnjeg Časnog suda, razrješava dužnosti predsjednika Središnjeg Nadzornog odbora i predsjednika Središnjeg Časnog suda na zahtjev većine njihovih članova. Također, razrješava dužnosti člana Glavnog stana, predsjednika Stranke te predsjednika ili dopredsjednika Glavnog stana ako djeluju suprotno odlukama Glavnog stana, svojim radom štete ugledu Stranke ili ne ispunjavaju svoje dužnosti, donosi opće akte, propisuje materijalno-financijsko poslovanje Stranke, donosi poslovnike o radu svih tijela Stranke i kandidacijske pravilnike za izbor u sva tijela Stranke na prijedlog predsjednika Stranke, utvrđuje organizacijski ustroj Stranke, iznos članarine Stranke za tekuću godinu te obavlja i druge zadaće koje su mu povjerene Statutom.

Predsjednik saziva i vodi sjednice Predsjedništva, provodi odluke Glavnog stana i Predsjedništva, donosi upute i naloge za konkretno političko djelovanje, podnosi Glavnom stanu političko izvješće o svom radu, saziva konstituirajuće sjednice središnjih tijela Stranke i predsjedava im do izbora radnog predsjedništva, odnosno do izbora predsjednika središnjih tijela, u izuzetnim slučajevima saziva i vodi sjednice Izvršnog odbora podružnice, Županijskog vijeća ili Glavnog stana, potpisuje pojedinačne akte koje donosi Predsjedništvo, Glavni stan, Konvencija ili Sabor, saziva Konvenciju i Sabor te daje inicijative i prijedloge za izmjene i dopune Statuta ili donošenje novog Statuta, poslovnika o radu svih tijela i kandidacijske pravilnike za izbor kandidata na svim izborima. Stranku predstavlja i zastupa predsjednik, a od siječnja 2021. i u vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2024.) predsjednik Stranke je Nikica Augustinović.

Predsjedništvo je izvršno tijelo Stranke između dva zasjedanja Sabora. Utvrđuje kandidate Stranke za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, utvrđuje prava i dužnosti pojedinih članova Predsjedništva, donosi provedbene, političke i druge odluke, osniva stručna povjerenstva i usklađuje njihov rad, prati i usklađuje rad županijskih vijeća Stranke, usklađuje rad Kluba zastupnika u Hrvatskom saboru, priprema izbornu promidžbu i predlaže političku strategiju, zadužuje Glavnog tajnika za organizaciju rada Glavnog tajništva i obavlja i druge poslove određene Statutom. Predsjedništvo čine predsjednik, tri dopredsjednika, glavna tajnica i devet članova.

Središnji Nadzorni odbor ima tri člana (predsjednik i dva člana) koje bira Sabor Stranke na prijedlog Glavnog stana. Nadzire poslovanje svih ustrojstvenih jedinica i tijela Stranke. Sve odgovorne osobe dužne su Središnjem Nadzornom odboru omogućiti uvid u financijsko i drugo poslovanje te u poslovne knjige njihove organizacijske jedinice.

Središnji Časni sud ima pet članova (predsjednik i četiri člana), koje bira Glavni stan na prijedlog Predsjedništva.

Središnji Časni sud u prvom stupnju provodi stegovni postupak protiv članova središnjih tijela Stranke, a u drugom stupnju odlučuje o žalbi na odluku Županijskog Časnog suda Stranke.

Radi postizanja bolje učinkovitosti u ostvarivanju političkih ciljeva utvrđenih u temeljnim načelima Stranke i drugim aktima ustrojeno je Glavno tajništvo, koje obavlja organizacijsko-tehničke, komercijalno-financijske i druge poslove prema potrebi.

Osim Statuta doneseni su i Pravilnik o financijskom poslovanju, Pravilnik o pečatima i memorandumima i Etički kodeks.

Koncem 2023. Stranka ima dvije zaposlenice.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbama članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.

Pravilnikom o financijskom poslovanju (iz siječnja 2020.) utvrđeno je financijsko poslovanje Stranke na temelju poštivanja primjene financijskih propisa i Statuta, postupak donošenja financijskog plana te njegovih izmjena i dopuna, uvjeti i način stjecanja prihoda iz proračuna, vlastitih prihoda, donacija i ostalih prihoda te ostala pitanja u vezi s financiranjem Stranke.

Za obavljanje knjigovodstvenih usluga u 2023. zaključen je ugovor s knjigovodstvenim servisom u prosincu 2021. te listopada 2023. (zbog promjene mjesečne cijene obavljanja knjigovodstvenih usluga). Stranka je obvezna pravodobno dostaviti svu potrebnu dokumentaciju na temelju koje se obavlja unos poslovnih promjena u poslovne knjige.

Knjigovodstvene isprave ovjerio je likvidator (do lipnja 2023. poslovna tajnica Stranke, a od srpnja 2023. operatorica obrade podataka), u skladu s Odlukama o osobi odgovornoj za kontrolu, odnosno likvidaciju knjigovodstvenih isprava (iz veljače 2021. i srpnja 2023.).

Nadzor i izvješćivanje tijela Stranke uređeni su Statutom Stranke. Do vremena obavljanja revizije (svibanj 2024.) Središnji Nadzorni odbor Stranke nije obavio nadzor poslovanja Stranke za 2023. te podnio redovito godišnje izvješće Glavnom stanu.

Etičkim kodeksom (iz listopada 2012.) utvrđene su temeljne vrijednosti, etička načela i standardi ponašanja koji obvezuju sve članove Stranke te osobe koje nisu članovi Stranke, ali politički djeluju za Stranku te odgovornosti članova Stranke za povredu Etičkog kodeksa. U 2023. vodio se jedan stegovni postupak zbog povrede Etičkog kodeksa Stranke.

Stranka objavljuje financijske planove i program rada te stranačke dokumente (Statut, Etički kodeks i drugo), kao i aktualne vijesti koje se odnose na djelovanje Stranke te u svrhu unutarnje i vanjske komunikacije koristi svoje mrežne stranice, društvenu mrežu *Facebook*, *WhatsApp*, medije javnog informiranja i elektroničku poštu.

Planiranje

Godišnji program rada i Financijski plan za 2023. doneseni su na sjednici Glavnog stana održanoj u prosincu 2022., a Izmjene i dopune Financijskog plana u prosincu 2023.

Financijskim planom za 2023. prihodi su planirani u iznosu od 60.993,90 eura, rashodi u iznosu od 58.312,52 eura te višak prihoda za 2023. u iznosu od 2.681,38 eura.

Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2023. prihodi su planirani u iznosu od 61.160,16 eura (što je 166,26 eura ili 0,3 % više od plana), rashodi u iznosu od 64.645,80 eura (što je 6.333,28 eura ili 10,9 % više od plana) te manjak prihoda za 2023. u iznosu od 3.485,64 eura. Planiran je i preneseni višak prihoda iz prethodne godine u iznosu od 651,79 eura (iz navedenog proizlazi da ukupni rezultat poslovanja, odnosno manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 2.833,85 eura). Planirani prihodi odnose se na prihode po posebnim propisima u iznosu od 53.285,16 eura, prihode od članarina u iznosu od 7.500,00 eura i prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 375,00 eura. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 39.348,05 eura, rashode za zaposlene u iznosu od 20.755,75 eura, druge rashode u iznosu od 1.960,00 eura, rashode amortizacije u iznosu od 1.832,00 eura, financijske rashode u iznosu od 650,00 eura te rashode za donacije (pomoći) u iznosu od 100,00 eura. Odlukom Glavnoga stana (iz veljače 2023.), utvrđeno je da se Stranka u 2023. neće kratkoročno i dugoročno zaduživati ni davati zajmove. Obrazloženje Izmjena i dopuna Financijskog plana sadrži obrazloženja skupina prihoda i rashoda, ali ne i obrazloženja programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u 2023.

Godišnjim programom rada za 2023. planirano je redovno održavanje sjednica Predsjedništva i Glavnog stana, obilježavanje 200. obljetnice rođenja dr. Ante Starčevića, širenje područnog ustrojstva (privlačenje novih članova Stranke, povećanje broja simpatizera, osnivanje i održavanje postojećih ustrojstvenih oblika), daljnja razrada programa Stranke uz pomoć stručnih savjeta (unaprijeđenje svih digitalnih kanala komunikacije Stranke), redovno obavještanje članstva o aktivnostima Stranke te o stranačkim stavovima u vezi s aktualnim političkim događajima, sastanci sa županijskim organizacijama te gradskim i općinskim organizacijama u županijama u kojima županijske organizacije nisu ustrojene, suradnja s drugim političkim strankama koje imaju podudarne programe, promocija Stranke kroz promoviranje službene mrežne stranice i *Facebook* profila na društvenim mrežama, promoviranje dužnosnika Stranke na svim razinama, pokretanje rada Pravaške akademije te je planirano osigurati redovnu djelatnost Stranke (hladni pogon).

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2023. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu). Financijski izvještaji, Godišnji program rada i Financijski plan za 2023. te Izmjene i dopune Financijskog plana, kao i Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Objavljeni podaci u financijskim izvještajima istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.

Odluka Glavnog stana (iz veljače 2023.) kojom je utvrđeno da se Stranka neće kratkoročno i dugoročno zaduživati ni davati zajmove dostavljena je Državnom uredu za reviziju tijekom obavljanja revizije (lipanj 2024.).

Spomenuta Odluka nije sastavni dio Financijskog plana, kao ni Izmjena i dopuna Financijskog plana za 2023. te nije učitana u informacijski sustav za nadzor financiranja.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 67.006,60 eura, što je 6.656,09 eura ili 11,0 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 5.846,44 eura ili 9,6 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	53.262,06	57.676,97	108,3
2.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	6.662,29	8.355,56	125,4
3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	199,08	365,45	183,6
4.	Drugi prihodi	227,08	608,62	268,0
	Ukupni prihodi	60.350,51	67.006,60	111,0

Vrijednosno značajniji prihodi odnose se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 57.676,97 eura ili 86,1 % ukupno ostvarenih prihoda. Svi drugi prihodi (od članarina i članskih doprinosa, od dobrovoljnih priloga (donacija) i drugi) ostvareni su u iznosu od 9.329,63 eura ili 13,9 % ukupno ostvarenih prihoda.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije povećanje prihoda odnosi se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (za 4.414,91 euro ili 8,3 %) te na prihode od članarina i članskih doprinosa (za 1.693,27 eura ili 25,4 %) zbog revizije cjelokupnog članstva Stranke, kao i upisa novih članova.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni u iznosu od 57.676,97 eura odnose se na redovito godišnje financiranje Stranke (iz općinskih i gradskih proračuna u iznosu od 39.246,08 eura te županijskih proračuna u iznosu od 18.430,89 eura). Ostvareni su na temelju odluka predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u skladu s odredbama članaka 6. i 7. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima, prema kojima pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici, a jedinice samouprave proračunom utvrđuju visinu sredstava za svaku godinu za koju se proračun donosi (u najmanjem iznosu propisanom navedenim Zakonom).

Sredstva se raspoređuju na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice samouprave. Odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, prema članku 10., stavku 3. navedenog Zakona, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sredstva su doznačena na središnji račun Stranke. Koncem 2023. Stranka ima 87 vijećnika u predstavničkim tijelima 57 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (jedanaest vijećnika u šest županijskih skupština, 24 vijećnika u 13 gradskih vijeća i 52 vijećnika u 38 općinskih vijeća).

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 8.355,56 eura (u cijelosti se odnose na članarine), a prema odredbama članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, Statuta Stranke te Odluke o godišnjoj članarini. Prema navedenoj Odluci Glavnog stana (iz prosinca 2022.) utvrđena je visina godišnje članarine za 2023., i to: za predsjednika Stranke u iznosu od 80,00 eura, za predsjednika Glavnog stana u iznosu od 50,00 eura, za članove Predsjedništva u iznosu od 30,00 eura, za članove Glavnog stana u iznosu od 15,00 eura te za ostale članove Stranke u iznosu od 10,00 eura. U veljači 2023. donesena je Odluka Glavnog stana o visini članarine za ostale članove (kao dopuna prethodno navedene Odluke), kojom se do konca lipnja 2023. prihvaćaju članarine ostalih članova uplaćene u različitim iznosima do maksimalnog iznosa od 10,00 eura kao pune članarine, zbog promjene valute u Republici Hrvatskoj i više različitih iznosa uplata članarina. Unutarnjim aktima nije uređeno u kojim se slučajevima članove oslobađa od plaćanja članarine. Kako bi utvrdila točan broj članova Stranka, od 2022. provodi reviziju članstva koja do vremena obavljanja revizije (svibanj 2024.) nije završena. U poslovnim knjigama su evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja za članarine u iznosu od 160,00 eura (nisu potpuna jer Stranka nije završila reviziju članstva te utvrdila točan broj svojih članova). Prema odredbi članka 14. Statuta, članstvo u Stranci prestaje, između ostalog, neplaćanjem članarine za prošlu kalendarsku godinu do 15. siječnja aktualne godine, a druge mjere (požurnice, opomene) za članove koji nisu podmirili članarinu nisu utvrđene. Nadalje, prema obrazloženju Stranke, mjere naplate članarina nisu poduzimane zbog revizije članstva koja je još uvijek u tijeku, kao i zbog poznatog slabog socijalnog statusa dijela članova Stranke.

Stranka je u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19) vodila evidencije te izdavala potvrde o primljenim članarinama.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu od 365,45 eura. Odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) za financiranje redovne političke aktivnosti, a ostvareni su u novcu, od tri fizičke osobe. Iznosi primljenih pojedinačnih dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu su s propisanim iznosima. Stranka je izdavala potvrde i vodila evidencije o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu od 608,62 eura. Najvećim dijelom odnose se na otpis obveza prema usklađivanju s dobavljačima u iznosu od 511,63 eura te otpis obveze za usluge odvjetnika po popisu imovine i obveza prema Odluci predsjednika (iz siječnja 2024.) u iznosu od 96,22 eura zbog toga što nema dokumentacije iz prethodnih godina na temelju koje je obveza evidentirana.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 72.075,88 eura, što je 23.140,33 eura ili 47,3 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 7.430,08 eura ili 11,5 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	19.748,36	20.182,39	102,2
2.	Materijalni rashodi	22.969,13	42.453,48	184,8
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	228,95	12.219,22	5 337,1
2.2.	Drugi materijalni rashodi	22.740,18	30.234,26	133,0
3.	Rashodi amortizacije	1.092,31	1.829,76	167,5
4.	Financijski rashodi	2.813,19	673,68	23,9
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	663,61	100,00	15,1
6.	Drugi rashodi	1.648,95	6.836,57	414,6
	Ukupni rashodi	48.935,55	72.075,88	147,3
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	60.350,51	67.006,60	111,0
	Višak prihoda	11.414,96	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	5.069,28	-

Vrijednosno značajniji rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 42.453,48 eura ili 58,9 % te rashode za zaposlene u iznosu od 20.182,39 eura ili 28,0 % ukupno ostvarenih rashoda. Svi drugi rashodi (rashodi amortizacije, financijski rashodi, rashodi za donacije (pomoći) i drugi) ostvareni su u iznosu od 9.440,01 euro ili 13,1 % ukupno ostvarenih rashoda.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije povećanje rashoda odnosi se na rashode za promidžbu i informiranje (za 11.990,27 eura ili 5 237,1 %) zbog više ostvarenih rashoda za usluge odnosa s javnošću.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 20.182,39 eura, a odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 16.603,83 eura, doprinose na plaću u iznosu od 2.739,64 eura te druge rashode za zaposlene (božićnica) u iznosu od 838,92 eura. Stranka koncem 2023. ima dvije zaposlenice, od kojih je s jednom u rujnu 2019. zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme za obavljanje poslova poslovne tajnice; s drugom zaposlenicom u svibnju 2023. zaključen je ugovor o radu na određeno vrijeme za obavljanje poslova operatora obrade podataka te u srpnju 2023. dodatak ugovoru na neodređeno vrijeme. Plaće su obračunane u skladu sa zakonima i drugim propisima koji se odnose na obračun plaća.

– Materijalni rashodi

Materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 42.453,48 eura, a odnose se na rashode za promidžbu i informiranje (za redovno poslovanje Stranke) u iznosu od 12.219,22 eura te druge materijalne rashode u iznosu od 30.234,26 eura.

Rashodi za promidžbu i informiranje (za redovno poslovanje Stranke) ostvareni u iznosu od 12.219,22 eura odnose se na rashode za usluge odnosa s javnošću u iznosu od 11.613,00 eura, nabavu promidžbenog materijala (plakati, letci, značke) u iznosu od 306,22 eura te usluge oglašavanja putem elektroničkih medija (izrada i emitiranje čestitke povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja) u iznosu od 300,00 eura.

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 30.234,26 eura, a odnose se na rashode za zakupnine i najamnine (zakup poslovnih prostora za djelovanje podružnica Stranke) u iznosu od 6.849,77 eura, rashode za materijal i energiju u iznosu od 5.682,17 eura (najvećim dijelom odnose se na energiju u iznosu od 3.573,77 eura), druge usluge (knjigovodstvene usluge te grafičke i tiskarske usluge) u iznosu od 5.139,37 eura, naknade troškova službenih putovanja članovima tijela Stranke u iznosu od 4.408,97 eura (Odlukom Stranke o isplati naknade za putne troškove, iz veljače 2023., koja se primjenjuje od 15. ožujka 2023. naknada za korištenje privatnog automobila u službene svrhe utvrđena je u iznosu od 0,20 eura po prijeđenom kilometru), komunalne usluge u iznosu od 2.558,61 euro, druge nespomenute materijalne rashode u iznosu od 2.303,06 eura (najvećim dijelom odnose se na reprezentaciju u iznosu od 1.338,21 euro), intelektualne i osobne usluge u iznosu od 1.774,57 eura, usluge telefona i pošte u iznosu od 883,37 eura, naknade troškova zaposlenima za prijevoz na posao i s posla u iznosu od 573,36 eura te usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 61,01 euro.

U okviru drugih materijalnih rashoda (rashoda za usluge te rashoda za materijal i energiju) u 2023. ostvareni su, između ostalog, rashodi za korištenje poslovnog prostora u Gradu Zagrebu (električna energija, grijanje, voda, odvoz otpada, komunalna naknada). Stranka koristi poslovni prostor na adresi sjedišta, Primorska ulica 5, Zagreb, bez naknade te nema zaključen ugovor o korištenju navedenog poslovnog prostora. U listopadu 2023. Stranka je pokrenula postupak reguliranja korištenja navedenog poslovnog prostora. S obzirom na to da se tijekom godina vlasništvo poslovnog prostora mijenjalo te je sada u državnom vlasništvu, Stranka je u vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2024.) u postupku ishođenja ugovora s vlasnicima.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni u iznosu od 1.829,76 eura odnose se na obračun amortizacije dugotrajne imovine (informatička i komunikacijska oprema, građevinski objekt, uredski namještaj i oprema te druga imovina). Amortizacija je obračunana prema utvrđenim stopama, u skladu s Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 – ispravak i 134/22).

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni u iznosu od 673,68 eura odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 657,40 te zatezne kamate u iznosu od 16,28 eura.

– Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu od 100,00 eura odnose se na donaciju građanima i kućanstvima (financijska pomoć za troškove pogreba).

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni u iznosu od 6.836,57 eura odnose se na otpisana potraživanja za prihode iz proračuna dvije općine i jednog grada (prema usklađenju) i otpis potraživanja po popisu imovine i obveza prema Odluci predsjednika u ukupnom iznosu od 4.374,75 eura te na ugovorene kazne i ostale naknade šteta u iznosu od 2.461,82 eura odnosno na novčane kazne prema sudskim presudama zbog nepoštivanja Zakona o ravnopravnosti spolova (Narodne novine 82/08 i 69/17), jer Stranka na lokalnim izborima održanim u svibnju 2021. nije poštovala načelo ravnopravnosti spolova; zbog nepoštivanja Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, jer Stranka nije u propisanom roku dostavila Državnom izbornom povjerenstvu polugodišnje izvješće o donacijama te zbog kršenja autorskih prava i neovlaštene objave fotografija na *Facebook* i mrežnoj stranici Stranke.

– Manjak prihoda

Manjak prihoda za 2023. (prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima) iznosi 5.069,28 eura. Preneseni manjak prihoda iz prethodnih godina iznosi 77,24 eura te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 5.146,52 eura.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2023., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 23.603,81 euro.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja 2023.	31. prosinca 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	3.559,23	4.534,63	127,4
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	3.559,23	4.534,63	127,4
2.	Financijska imovina	24.910,88	19.069,18	76,5
2.1.	Novac u banci i blagajni	17.073,73	8.331,54	48,8
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	796,21	812,18	102,0
2.3.	Potraživanja za prihode	7.040,94	9.447,45	134,2
2.4.	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	0,00	478,01	-
	Ukupno imovina	28.470,11	23.603,81	82,9
3.	Obveze	26.932,53	27.135,48	100,8
3.1.	Obveze za rashode	26.932,53	24.595,25	91,3
3.2.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	0,00	2.540,23	-
4.	Vlastiti izvori	1.537,58	-3.531,67	-229,7
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	28.470,11	23.603,81	82,9

Ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2023. manja je za 4.866,30 eura ili 17,1 % u odnosu na stanje iskazano početkom 2023. Smanjenje vrijednosti imovine odnosi se na financijsku imovinu koja je manja za 5.841,70 eura ili 23,5 % zbog smanjenja novčanih sredstava na računu u poslovnoj banci i blagajni. Također, vlastiti izvori su manji za 5.069,25 eura zbog ostvarenog manjka prihoda u izvještajnom razdoblju.

Nefinancijska imovina u iznosu od 4.534,63 eura odnosi se na uredsku opremu i namještaj, komunikacijsku opremu, opremu za održavanje i zaštitu, glazbenu opremu te uređaje, strojeve i opremu za ostale namjene u iznosu od 30.014,27 eura, stambene objekte u iznosu od 5.308,91 eura, ulaganja u računalne programe u iznosu od 2.756,30 eura, knjige u knjižnicama u iznosu od 225,63 eura te ispravak vrijednosti u iznosu od 33.770,48 eura.

Financijska imovina u iznosu od 19.069,18 eura odnosi se na potraživanja za prihode u iznosu od 9.447,45 eura, novac u banci i blagajni u iznosu od 8.331,54 eura (u poslovnoj banci 8.297,64 eura i u blagajni 33,90 eura), potraživanja od zaposlenika za manjak u blagajni iz 2022. u iznosu od 541,92 eura, rashode budućih razdoblja u iznosu od 478,01 eura (uplaćen neiskorišteni iznos za elektroničku naplatu cestarine) te jamčevne pologe u iznosu od 270,26 eura.

Potraživanja za prihode u iznosu od 9.447,45 eura odnose se na potraživanja za prihode po posebnim propisima (iz proračuna jedinica lokalne samouprave) u iznosu od 4.725,83 eura, druga nespomenuta potraživanja u iznosu od 4.561,62 eura (plaćeni računi iz prethodnih godina za koje nisu bile iskazane obveze ni rashodi) te potraživanja za članarine u iznosu od 160,00 eura (navedena potraživanja nisu potpuna jer Stranka nije završila reviziju članstva te utvrdila točan broj svojih članova). Sva potraživanja su dospjela, a do vremena obavljanja revizije (svibanj 2024.) naplaćena su u iznosu od 985,37 eura ili 10,4 %.

Od ukupno naplaćenih potraživanja, potraživanja u iznosu od 280,19 eura (za članarine u iznosu od 160,00 eura te iz proračuna dvije jedinice lokalne samouprave u iznosu od 120,19 eura) naplaćena su u siječnju 2024., što je u poslovnim knjigama evidentirano i financijskim izvještajima iskazano u okviru prihoda za 2023.

Obveze u iznosu od 27.135,48 eura odnose se na obveze za rashode u iznosu od 24.595,25 eura te odgođeno priznavanje prihoda (nenaplaćeni prihodi po posebnim propisima iz proračuna jedinica lokalne samouprave) u iznosu od 2.540,23 eura. Obveze za rashode u iznosu od 24.595,25 eura odnose se na obveze za materijalne rashode u iznosu od 17.788,51 euro (od čega se na obveze prema dobavljačima u zemlji odnosi 17.740,73 eura i naknade troškova zaposlenima za prijevoz na posao i s posla 47,78 eura), obveze za financijske rashode u iznosu od 5.019,12 eura (najvećim dijelom obveze za usluge platnog prometa) te obveze za zaposlene u iznosu od 1.787,62 eura (plaća za prosinac 2023.). Od ukupno iskazanih obveza u iznosu od 27.135,48 eura, na 31. prosinca 2023. dospjele obveze iznose 24.038,81 euro ili 88,6 %. Prema podacima Stranke, do konca travnja 2024. podmirene su obveze u iznosu od 4.390,57 eura ili 16,2 % ukupno iskazanih obveza.

Vlastiti izvori u negativnom iznosu od 3.531,67 eura odnose se na vlastite izvore u iznosu od 1.614,79 eura i manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 5.146,46 eura (razlika u odnosu na Izvještaj o prihodima i rashodima zbog zaokruživanja i prevođenja vrijednosti iz kuna u euro).

III. REVIZIJA ZA 2023.

Postupci revizije provedeni su od 6. svibnja do 30. kolovoza 2024.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
5. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja
6. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15 i 134/22)
7. Pravilnik o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 112/22, 156/22, 1/23, 3/23 – ispravak, 56/23 i 143/23)
8. Statut Stranke

9. Pravilnik o financijskom poslovanju Stranke
10. Etički kodeks Stranke
11. Financijski plan te Izmjene i dopune Financijskog plana za 2023.
12. Godišnji program rada za 2023.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnijih stavki na pojedinim računima. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori. Obavljeni su razgovori s predsjednikom i zaposlenicom Stranke te su pribavljena obrazloženja u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2022.

Nalaz za 2023.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2023. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, planiranje te računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje.

1. Sustav unutarnjih kontrola

- 1.1. Prema odredbama članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Nadzor i izvješćivanje tijela Stranke uređeni su Statutom Stranke. Do vremena obavljanja revizije (svibanj 2024.) Središnji Nadzorni odbor Stranke nije obavio nadzor poslovanja Stranke za 2023. te podnio redovito godišnje izvješće Glavnom stanu. Odredbama članka 62. Statuta, utvrđeno je da Središnji Nadzorni odbor nadzire poslovanje svih ustrojstvenih jedinica i tijela Stranke (uvidom u financijsko i drugo poslovanje te razmatranjem izvješća o poslovanju ustrojstvenih jedinica Stranke) i podnosi redovito godišnje izvješće Glavnom stanu Stranke. Statutom ili drugim unutarnjim aktima nije utvrđen rok za podnošenje navedenog izvješća Glavnom stanu, kao ni oblik i sadržaj navedenog izvješća.

Državni ured za reviziju nalaže obaviti nadzor poslovanja i podnositi redovito godišnje izvješće Glavnom stanu u skladu s odredbama Statuta. Također, preporučuje unutarnjim aktom utvrditi rokove u kojima Središnji Nadzorni odbor Stranke podnosi Glavnom stanu redovito godišnje izvješće, kao i oblik i sadržaj navedenog izvješća.

Etički kodeks iz listopada 2012. nije usklađen s odredbama Statuta Stranke, koji je donesen u veljači 2020.

Pravilnikom o financijskom poslovanju (iz siječnja 2020.) utvrđeno je financiranje Stranke, donošenje financijskog plana i njegovih izmjena i dopuna te godišnje izvještavanje (financijski izvještaji i godišnji izvještaj o radu). Unutarnjim aktima nije utvrđena procedura kolanja, odobrenja i ovjere knjigovodstvenih isprava i druge dokumentacije na temelju koje se poslovni događaji evidentiraju u poslovnim knjigama. S obzirom na to da su utvrđene nepravilnosti u vezi s planiranjem te računovodstvenim poslovanjem i financijskim izvještajima, učinkovit sustav unutarnjih kontrola nije u potpunosti uspostavljen.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti Etički kodeks s odredbama Statuta. Nadalje, preporučuje pisanim procedurama (unutarnjim aktom) urediti proceduru kolanja, odobrenja i ovjere knjigovodstvenih isprava i druge dokumentacije na temelju koje se poslovni događaji evidentiraju u poslovnim knjigama.

2. Planiranje

2.1. Godišnji program rada i Financijski plan za 2023. doneseni su na sjednici Glavnog stana održanoj u prosincu 2022., a Izmjene i dopune Financijskog plana u prosincu 2023.

Financijskim planom za 2023. prihodi su planirani u iznosu od 60.993,90 eura, rashodi u iznosu od 58.312,52 eura te višak prihoda za 2023. u iznosu od 2.681,38 eura. Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2023. prihodi su planirani u iznosu od 61.160,16 eura, rashodi u iznosu od 64.645,80 eura te manjak prihoda za 2023. u iznosu od 3.485,64 eura. Planiran je i preneseni višak prihoda iz prethodne godine u iznosu od 651,79 eura, iako je prema podacima iz financijskih izvještaja za prethodnu godinu (2022.) višak prihoda za 2022. iznosio 11.414,96 eura, preneseni manjak prihoda iz prethodnih godina 11.492,20 eura te je manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosio 77,24 eura. S obzirom na to da je u vrijeme donošenja Izmjena i dopuna Financijskog plana za 2023. bio poznat očekivani rezultat poslovanja na 31. prosinca 2022., trebalo ga je realno planirati.

Odredbama članka 16. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, propisano je da u financijskom planu neprofitne organizacije mora biti vidljiv planirani rezultat poslovanja za koji se očekuje da će ga neprofitna organizacija ostvariti na dan 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan, a navedeni rezultat poslovanja sastoji se od prenesenog manjka, odnosno viška iz prethodnih godina i očekivanog manjka, odnosno viška za godinu koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan.

Iako su tijekom 2023. donesene Izmjene i dopune Financijskog plana, pojedine stavke prihoda i rashoda koje su ostvarene i nadalje nisu planirane (nisu planirani drugi prihodi, koji su ostvareni u iznosu od 607,85 eura te rashodi za ostale usluge, koji su ostvareni u iznosu od 5.139,37 eura). Osim navedenog, znatno više iznad plana ostvareni su drugi rashodi (planirani su u iznosu od 1.960,00 eura, a ostvareni u iznosu od 6.836,57 eura, što je 4.876,57 eura ili 248,8 % više). Stranka unutarnjim aktima nije utvrdila što se smatra značajnim odstupanjem.

Odredbama članka 19. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, propisano je da se izmjene i dopune financijskog plana provode tijekom godine po postupku za donošenje financijskog plana, obvezno se provode u slučaju značajnih odstupanja nastalih prihoda i rashoda u odnosu na planirane, a posebice u slučaju nastanka novih obveza za čije podmirenje sredstva nisu osigurana, odnosno smanjenja prihoda uz čije je ostvarenje vezano podmirenje već nastalih obveza. Izmjene i dopune financijskog plana nije potrebno provoditi za manje planirane ili neplanirane obveze za rashode koji se financiraju iz osiguranih sredstava. Neprofitna organizacija u svom statutu ili drugim općim aktima utvrđuje što se smatra značajnim odstupanjem.

Državni ured za reviziju nalaže planirati ukupni rezultat poslovanja odnosno višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju / manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija. Nalaže financijskim planom odnosno izmjenama i dopunama financijskog plana realnije planirati prihode i rashode u skladu s odredbama navedenog Pravilnika.

U Godišnjem programu rada za 2023. navedene su planirane aktivnosti Stranke, a nisu navedeni rashodi te izvori financiranja potrebni za provođenje predviđenih aktivnosti. Na ulaznim računima na temelju kojih su ostvareni rashodi u iznosu od 38.854,18 eura nije navedena povezanost rashoda po aktivnostima utvrđenim Godišnjim programom rada za 2023. te je otežana kontrola korištenja financijskih sredstava za planirane aktivnosti.

Odredbom članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, propisano je da politička stranka financijska sredstva može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Državni ured za reviziju preporučuje u godišnjem programu rada, uz ciljeve i planirane aktivnosti, navesti planirane rashode prema vrstama, iznosima i izvorima financiranja te pratiti ostvarenje rashoda po aktivnostima utvrđenim godišnjim programom rada, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom. Nadalje, preporučuje na ulaznim računima navesti na koju se aktivnost odnose ostvareni rashodi kako bi se omogućila kontrola korištenja sredstava po aktivnostima utvrđenima godišnjim programom rada.

3. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

3.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije. Utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na poslovne knjige i evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja, financijske izvještaje te popis imovine i obveza.

– Poslovne knjige i evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja

Stranka je obveznik dvojnog knjigovodstva, ustrojila je dnevnik, glavnu i pomoćne knjige (knjigu blagajne, evidenciju putnih naloga, evidenciju potraživanja i obveza, knjigu ulaznih računa, evidenciju sudskih sporova te evidenciju sitnog inventara).

Evidenciju sitnog inventara Stranka vodi na način da je evidentiran sitni inventar nabavljen tijekom 2022. i 2023., a za ostali sitni inventar (u upotrebi) evidentirano je početno stanje (koncem 2023. evidentiran je sitni inventar nabavne i ispravljene vrijednosti od 4.572,76 eura). Početkom i koncem 2023. u glavnoj knjizi je evidentiran i u financijskim izvještajima iskazan sitni inventar nabavne i ispravljene vrijednosti od 3.872,00 eura. Za sitni inventar nabavne vrijednosti od 700,76 eura koji je nabavljen u 2023., stavljanjem u uporabu je ispravljena njegova nabavna vrijednost te je u jednakom iznosu evidentirano isknjiženje nabavne i ispravljene vrijednosti.

Stranka ne prati je li sitni inventar zaista u uporabi ili su se stekli uvjeti za njegovo isknjiženje iz evidencije sitnog inventara (prodaja, darovanje, drugi način otuđenja ili uništenja). Popisom imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2023. popisani su sitni inventar nabavljen u 2023. (naturalni i novčani izrazi nisu navedeni).

Prema odredbama članaka 14. i 23. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, obveznici vođenja dvojnog knjigovodstva obvezni su voditi, između ostalog, knjigu dugotrajne nefinancijske imovine po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana), uz obvezu pojedinačnog ili skupnog praćenja u korisnom vijeku upotrebe. Nadalje, prema odredbama članka 12. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, sitni inventar je dugotrajna materijalna imovina koja se zbog pojedinačne nabavne vrijednosti manje od 464,53 eura može pratiti izdvojeno od dugotrajne imovine, sastoji se od zaliha sitnog inventara i sitnog inventara u upotrebi, otpisuje se jednokratno stavljanjem u uporabu ili kalkulatивно razmjerno trošenju te se zadržava u evidenciji i iskazuje u bilanci do trenutka prodaje, darovanja, drugog načina otuđenja ili uništenja.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti evidenciju dugotrajne nefinancijske materijalne imovine čiji je pojedinačni trošak nabave niži od 464,53 eura (sitni inventar) uz obvezu pojedinačnog ili skupnog praćenja u korisnom vijeku upotrebe u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te isknjižiti sitni inventar iz evidencije ako su se stekli uvjeti (prodaja, darovanje, drugi način otuđenja ili uništenja) u skladu s odredbama Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Za službena putovanja članova tijela Stranke su u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani rashodi u iznosu od 4.408,97 eura (od čega su troškovi prijevoza na službenom putovanju 3.615,60 eura, cestarine 753,37 eura i smještaja 40,00 eura). Troškovi prijevoza na službenom putovanju evidentirani su na temelju obračuna putnih naloga, a troškovi cestarine i smještaja temeljem računa za elektroničku naplatu cestarine i za smještaj koje je podmirila Stranka.

Evidenciju službenih putovanja Stranka vodi u elektroničkom obliku. U navedenoj evidenciji evidentirano je 28 putnih naloga (od čega je jedan putni nalog iz prosinca 2022.). Putni nalozi sadrže bročanu oznaku putnog naloga, datum izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje, svrhu putovanja, vrijeme polaska i povratka s puta, vrijeme trajanja putovanja, podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje, početnu i završnu kilometražu te napomenu (osoba koja je putovala odriče se dnevnice, korištena je elektronička naplata cestarine). Redni broj na pojedinim putnim nalogima ne odgovara kronološkom redoslijedu u evidenciji putnih naloga, pojedini putni nalozi ne sadrže vrijeme polaska i povratka te broj sati provedenih na putu, elektronička naplata cestarine u pojedinim slučajevima ne može se povezati sa svrhom putovanja (tako su u lipnju, srpnju i kolovozu 2023. evidentirane transakcije uređaja za elektroničku naplatu cestarine, a putni nalozi nisu ispostavljeni). U okviru troškova prijevoza na službenom putu evidentirani su rashodi u iznosu od 3.615,60 eura na temelju putnih naloga koji sadrže izvještaj sa službenog puta, potpis osobe koja je putovala i osobe koja je odobrila putni nalog, a ne sadrže ovjeru blagajnika ili likvidatora, čime bi se potvrdila vjerodostojnost knjigovodstvenih isprava. U okviru troškova cestarina evidentirani su rashodi u iznosu od 40,08 eura na temelju izvoda poslovne banke bez vjerodostojne dokumentacije. Stranka nije aktom utvrdila način i postupak ispostavljanja putnih naloga, odobravanja službenih putovanja, izvješćivanje te obračun i isplatu naknada službenih putovanja. S obzirom na to da se troškovi cestarine ne mogu povezati s putnim nalogima, ne može se potvrditi opravdanost korištenja elektroničke naplate cestarine za potrebe obavljanja poslova Stranke.

Nadalje, ulazne račune od broja 1 do 145 u ukupnom iznosu od 10.726,52 eura nije ovjerio zakonski predstavnik ili ovlaštena osoba Stranke.

Prema odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj. Vjerodostojna je knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

Nadalje, prema odredbi članka 7., stavka 8. Pravilnika o porezu na dohodak službenim putovanjem u tuzemstvu, smatra se putovanje do 30 dana neprekidno, radi obavljanja u nalogu za službeno putovanje određenih poslova njegova radnog mjesta, a u vezi s djelatnosti poslodavca. Također, prema odredbi članka 8., stavka 2. spomenutog Pravilnika, izdaci za službena putovanja (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja i drugo) obračunavaju se na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu. Neovisno u kojem obliku se izdaje, putni nalog kao vjerodostojna isprava sadrži osobito sljedeće podatke: nadnevak izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje, svrha putovanja, vrijeme trajanja putovanja, vrijeme kretanja na put, podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje (ako se putuje automobilom potrebno je navesti marku i registarsku oznaku automobila, početno i završno stanje brojila – kilometar/sat), vrijeme povratka s puta, potpis ovlaštene osobe, obračun troškova, likvidaciju obračuna te izvješće s puta. Uz putni nalog obvezno se prilažu isprave kojima se dokazuju nastali izdaci i to osobito: računi za cestarine, računi za parking, putne karte ili u iznimnim i opravdanim slučajevima preslike putnih karata, računi za smještaj i drugo, bez obzira na način podmirjenja izdataka.

Državni ured za reviziju nalaže obračunavati i isplaćivati troškove službenih putovanja na temelju naloga za službeno putovanje koji sadrže sve propisane podatke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o porezu na dohodak. Također, nalaže poslovne događaje evidentirati u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

U okviru izvanbilančnih zapisa, sudski sporovi u tijeku procijenjene vrijednosti od 7.054,00 eura i tuđa imovina na korištenju (multifunkcijski uređaj – printer) prema Ugovoru o najmu, iz lipnja 2023., za koji nije poznata vrijednost, nisu evidentirani u poslovnim knjigama (glavnoj knjizi) ni iskazani u financijskim izvještajima.

Odredbama članka 51. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu propisano je da izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to: tuđa materijalna imovina, prava i vrijednosni papiri.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati izvanbilančne zapise u skladu s odredbama Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

– Financijski izvještaji

Za 2023. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu). Financijski izvještaji, Godišnji program rada i Financijski plan za 2023. te Izmjene i dopune Financijskog plana, kao i Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Odlukom Glavnoga stana (iz veljače 2023.), utvrđeno je da se Stranka u 2023. neće kratkoročno i dugoročno zaduživati ni davati zajmove. Spomenuta Odluka nije sastavni dio Financijskog plana, kao ni Izmjena i dopuna Financijskog plana za 2023. te nije učitana u informacijski sustav za nadzor financiranja, a dostavljena je Državnom uredu za reviziju tijekom obavljanja revizije (lipanj 2024.).

U Izvještaju o prihodima i rashodima u stupcu Ostvareno u izvještajnom razdoblju nisu navedeni dodatni podaci o prosječnom broju radnika (Obrazac PR-RAS-NPF, AOP 160 i 161) iako je Stranka koncem 2023. imala dvije zaposlenice.

Bilješke uz Bilancu ne sadrže podatke o sudskim sporovima u tijeku iako Stranka vodi evidenciju sudskih sporova u tijeku koja sadrži podatke o tužitelju, tuženiku, opisu prirode spora, procjeni financijskog učinka i procijenjenom vremenu priljeva ili odljeva sredstava, broju spisa, sudu te obrazloženje. Prema navedenoj evidenciji, Stranka je u 2023. imala sedam sudskih sporova u tijeku, od kojih su koncem 2023. u tijeku još tri procijenjene vrijednosti od 7.054,00 eura (četiri su završena u 2023.).

Prema odredbi članka 28., stavka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije. Oblik i sadržaj financijskih izvještaja propisan je Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija. Prema odredbama članka 6. navedenog Pravilnika, Izvještaj o prihodima i rashodima sastavlja se na Obrascu PR-RAS-NPF, koji je sastavni dio navedenog Pravilnika, a uz podatke o ostvarenim prihodima i rashodima, između ostalog, treba sadržavati dodatne podatke o prosječnom broju radnika na osnovi stanja krajem izvještajnog razdoblja i prosječnom broju radnika na osnovi sati rada. Odredbama članka 9. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija propisano je, između ostalog, da su Bilješke dopuna podataka uz financijske izvještaje, a obvezne Bilješke uz Bilancu su pregled ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku i drugo).

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti financijske izvještaje na način da pruže objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te u Izvještaju o prihodima i rashodima iskazati sve podatke propisane Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija. Nalaže u Bilješkama uz Bilancu navesti popis sudskih sporova koji su u tijeku u skladu s odredbama navedenog Pravilnika.

– Popis imovine i obveza

U prosincu 2023. donesena je Odluka o godišnjem popisu imovine i obveza te imenovanju povjerenstva za popis, kojom je imenovano povjerenstvo, zadaće popisnog povjerenstva, obuhvat popisa (dugotrajna i kratkotrajna nefinancijska imovina, financijska imovina, potraživanja i obveze, ali ne i tuđa imovina na korištenju i sudski sporovi koje je Stranka trebala evidentirati izvanbilančno), rokovi obavljanja popisa i sastavljanja izvještaja o provedenom popisu. Sastavljene su popisne liste osnovnih sredstava i sitnog inventara na 31. prosinca 2023. koje su ovjerali članovi povjerenstva za popis imovine i obveza. Podaci o popisu su u popisnu listu dugotrajne nefinancijske imovine uneseni pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima. Povjerenstvo je nakon završetka popisa sastavilo Izvještaj na temelju popisnih lista, koji je predan zakonskom zastupniku. Izvještaj povjerenstva o popisu sadrži podatke o nefinancijskoj i financijskoj imovini te obvezama (tablice otvorenih stavaka potraživanja po posebnim propisima, ostalih potraživanja i obveza prema dobavljačima te dokumentacija u vezi s financijskom imovinom prilog su Izvješću). Predsjednik povjerenstva donio je odluku kojom prihvaća Izvještaj povjerenstva za popis i nalaže postupanje o otpisu obveza prema prijedlogu povjerenstva za popis. Popis imovine i obveza nije cjelovit jer popisom nisu obuhvaćeni sudski sporovi u tijeku procijenjene vrijednosti od 7.054,00 eura, tuđa imovina na korištenju za koju nije poznata vrijednost te sitni inventar nabavljen prethodnih godina. Popisna lista sitnog inventara sadrži popis sitnog inventara nabavljenog u 2023. (naturalni i novčani izrazi nisu navedeni).

Prema odredbama članaka 19., 20. i 21. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija dužna je najmanje jednom i to na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste. Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva za popis. Zakonski zastupnik na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista te sukladno ovlastima koje proizlaze iz statuta ili drugih najviših općih akata neprofitne organizacije odlučuje o nadoknađivanju utvrđenih manjkova, priznavanju i evidentiranju utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, rashodovanju imovine te mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Državni ured za reviziju nalaže obaviti cjelovit popis imovine i obveza u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Stranka u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2022., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje. Revizijom za 2023. provjereno je je li Stranka postupila prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi (N) i preporuke (P) iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godine prošlih revizija	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
1.	Sustav unutarnjih kontrola	2021. 2022.	P	Uskladiti Etički kodeks s odredbama Statuta.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	djelomično provedeno
2.		2021. 2022.	P	Donijeti pisane procedure (unutarnje akte) kojima će urediti proceduru kolanja, odobrenja i ovjere knjigovodstvenih isprava i druge dokumentacije na temelju koje se poslovni događaji evidentiraju u poslovnim knjigama.	29. veljače 2024.	nije provedeno
3.		2021. 2022.	P	Poduzimati druge aktivnosti na uspostavljanju učinkovitog sustava unutarnjih kontrola u cilju osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka te osiguranja kvalitete materijalnog i financijskog poslovanja Stranke.	29. veljače 2024.	djelomično provedeno
4.	Planiranje	2022.	N	Sastaviti plan zaduživanja i otplata te obrazloženje financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	provedeno
5.		2021. 2022.	N	Financijskim planom te eventualnim izmjenama i dopunama financijskog plana realnije planirati prihode i rashode u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	djelomično provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godine prošlih revizija	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
6.		2021. 2022.	P	U godišnjem programu rada, uz ciljeve i planirane aktivnosti, navesti planirane rashode prema vrstama i iznosima te izvore financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	nije provedeno
7.	Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji	2022.	N	Ustrojiti knjigu financijske imovine i obveza te knjigu ulaznih računa na način da osiguraju ispravnost i kontrolu unesenih podataka, čuvanje i mogućnost korištenja podataka, dobivanje uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	provedeno
8.		2022.	P	Ustrojiti pomoćnu evidenciju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku na način kojim bi se osigurali svi potrebni podaci o nastalim obvezama te izvori sredstava iz kojih će se podmiriti nastale obveze.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	provedeno
9.		2022.	N	Poslovne knjige na kraju poslovne godine zaštititi na način propisan odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	29. veljače 2024.	provedeno
10.		2022.	N	Evidentirati podatke u poslovnim knjigama pojedinačno, po nastanku poslovnog događaja te u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati sve prihode i rashode u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	29. veljače 2024.	provedeno
11.		2022.	N	U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirati i iskazati stvarno stanje viška/manjka raspoloživog u sljedećem razdoblju i novčana sredstva te uskladiti podatke evidentirane u poslovnim knjigama i iskazane u financijskim izvještajima sa stvarnim stanjem u skladu s načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija propisanih odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godine prošlih revizija	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
12.		2022.	N	Ažurno voditi blagajničko poslovanje na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	provedeno
13.		2021. 2022.	N	Poslovne događaje evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima na temelju knjigovodstvenih isprava iz kojih će biti razvidni razlozi ugošćivanja, korisnici usluga reprezentacije i drugi podaci koje mora imati uredna i vjerodostojna knjigovodstvena isprava u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o porezu na dohodak.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	djelomično provedeno
14.		2022.	N	U poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati točne podatke i sva potraživanja za prihode po posebnim propisima iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	provedeno
15.		2022.	P	Voditi cjelovite i točne evidencije zaduženja i potraživanja od prihoda po posebnim propisima iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te tijekom godine raditi usklađenja prihoda i potraživanja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	provedeno
16.		2022.	P	Pribaviti sve odluke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za redovito godišnje financiranje političkih stranaka u kojima Stranka ima predstavnike radi praćenja i kontrole prihoda i potraživanja te njihovog točnog evidentiranja u poslovnim knjigama te iskazivanja u financijskim izvještajima.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	provedeno
17.		2021. 2022.	N	Obaviti cjelovit popis imovine i obveza u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	nije provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godine prošlih revizija	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
18.		2022.	N	Godišnje financijske izvještaje dostaviti Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja s iskazanim podacima koji su istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te važećom Uputom Ministarstva financija za izradu i predaju financijskih izvještaja neprofitnih organizacija.	29. veljače 2024.	provedeno
19.		2022.	N	Sastavljati Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.	29. veljače 2024.	djelomično provedeno
20.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	2022.	N	Kronološki voditi cjelovitu evidenciju o primitku svih članarina te izdavati potvrde o primitku članarina u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima u informacijski sustav za nadzor financiranja.	provedeno do datuma predaje plana (22. siječnja 2024.)	provedeno

Obrazloženje danih naloga i preporuka koji su djelomično provedeni i provedeni nakon roka daje se u nastavku.

- Na sjednici Glavnog stana (iz prosinca 2023.) razmatran je Etički kodeks (iz listopada 2012.) te je donesen zaključak da će na idućoj sjednici Sabora Stranke donijeti novi ili izmijeniti postojeći Etički kodeks. Do svibnja 2024. nije bilo promjena navedenih akata. (redni broj 1.)
- Stranka je u 2023. poduzimala aktivnosti u vezi s unaprjeđenjem sustava unutarnjih kontrola (kontrola i odobravanje knjigovodstvenih isprava, usklađivanje otvorenih stavaka s dobavljačima), ali učinkovit sustav unutarnjih kontrola i nadalje nije u potpunosti uspostavljen u vezi s planiranjem, računovodstvenim poslovanjem i financijskim izvještajima. (redni broj 3.)
- Iako su tijekom 2023. donesene Izmjene i dopune Financijskog plana, pojedine stavke prihoda i rashoda koje su ostvarene i nadalje nisu planirane, a utvrđeno je i značajnije odstupanje ostvarenih drugih rashoda u odnosu na planirane. (redni broj 5.)

- Na knjigovodstvenim ispravama razvidni su razlozi ugošćavanja i drugi podaci koje mora imati uredna i vjerodostojna knjigovodstvena isprava, ali putne naloge nije potpisao blagajnik ili likvidator, a u okviru troškova cestarina evidentirani su rashodi na temelju izvoda poslovne banke bez vjerodostojne dokumentacije. (redni broj 13.)
- Bilješke uz financijske izvještaje za 2023. su sastavljene, ali nisu potpune. U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima navedeni su razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Bilješke uz Bilancu ne sadrže podatke o sudskim sporovima u tijeku iako Stranka (prema evidenciji sudskih sporova koje vodi) ima sedam sudskih sporova, od kojih su koncem 2023. u tijeku još tri, a četiri su završena u 2023. (redni broj 19.)

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu provedeni ili nisu u cijelosti provedeni.

1.2. Stranka prihvaća status naloga i preporuka iz prošle revizije.